

Nr 178.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 26 juli 1947 (nr 581) om kvarlåtenskapsskatt; given Stockholms slott den 12 mars 1954.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till förordning om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 26 juli 1947 (nr 581) om kvarlåtenskapsskatt.

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 26 juli 1947 (nr 581) om kvarlåtenskapsskatt.

Häriigenom förordnas, att 1 § förordningen den 26 juli 1947 om kvarlåtenskapsskatt skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

Nuvarande lydelse.

Föreslagen lydelse.

1 §.

Till staten — — — gåvoskatt (arvsskatteförordningen).

Skatt såsom för kvarlåtenskap skall enligt bestämmelserna i denna förordning jämväl erläggas *dels* för sådan gåva av fysisk person, för vilken skyldighet att erlägga gåvoskatt föreligger enligt bestämmelserna i 35 § eller 37 § 1 mom. arvsskatteförordningen, *dels ock* för livförsäkring, till vilken förmånstagare insatts.

Skatt såsom för kvarlåtenskap skall enligt bestämmelserna i denna förordning jämväl erläggas *dels* för sådan gåva av fysisk person, för vilken skyldighet att erlägga gåvoskatt föreligger enligt bestämmelserna i 35 § eller 37 § 1 mom. arvsskatteförordningen, *dels ock* för livförsäkring, till vilken förmånstagare insatts. *Skatt såsom för kvarlåtenskap skall dock icke erläggas för gåva av här i riket icke bosatt utlänning.*

Medlem av — — — av kvarlåtenskapsskatt.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och skall äga tillämpning jämväl med avseende å gåvor för vilka skattskyldighet dessförinnan inträtt men för vilka skatten icke erlagts.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 mars 1954.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, anmäler fråga om *ändrad lydelse av 1 § förordningen den 26 juli 1947 (nr 581) om kvarlåtenskapsskatt* samt anför därvid följande.

Enligt 1 § förordningen den 26 juli 1947 om kvarlåtenskapsskatt skall till staten erläggas kvarlåtenskapsskatt enligt bestämmelserna i nämnda förordning för egendom, för vilken arvsskatt skall utgå enligt 4 § arvsskatteförordningen. Skatt såsom för kvarlåtenskap skall jämväl erläggas dels för sådan gåva av fysisk person, för vilken skyldighet att erlægga gåvoskatt föreligger enligt bestämmelserna i 35 § eller 37 § 1 mom. arvsskatteförordningen, dels ock för livförsäkring, till vilken förmånstagare insatts. Medlem av konungahuset samt dödsbo efter sådan person är frikallad från utgörande av kvarlåtenskapsskatt.

Enligt 35 § arvsskatteförordningen åligger skyldighet att erlægga gåvoskatt *dels* svensk medborgare, här i riket bosatt utlänning samt svensk juridisk person för gåva av egendom inom eller utom riket, *dels ock* annan utlänning än nyss sagts samt här i riket icke hemmahörande juridisk person för gåva av sådan egendom, som angives i arvsskatteförordningen 4 § 1 mom. 2). I sistnämnda lagrum upptages olika slag av här i riket nedlagd förmögenhet (t. ex. fast egendom och svenska aktier). Enligt 37 § 1 mom. arvsskatteförordningen skall gåvoskatt utgå vid köp, byte, lega eller annat sådant avtal, om av missförhållandet mellan de å ömse sidor utfästa villkor är uppenbart, att avtalet delvis har egenskap av gåva. Skattskyldigheten för gåva åvilar enligt 2 § arvsskatteförordningen mottagaren.

I 2 § kvarlåtenskapsskatteförordningen föreskrives att skattskyldigheten beträffande gåva åvilar gåvogivaren. Till ledning för beräkning av kvarlåtenskapsskatt för gåva skall givaren avgiva deklaration enligt de närmare föreskrifter, som meddelas i 23—26 §§ kvarlåtenskapsskatteförordningen. Deklarationen skall innehålla uppgift om givarens och mottagarens fullständiga namn och hemvist, tidpunkten för skattskyldighetens inträde, skyldskapsförhållandet mellan givaren och mottagaren samt egendomens beskaffenhet och värde. Avser deklarationen gåva till den, som vid tiden för gåva är närmast till arv efter givaren, eller till avkomling efter sådan arvinge, skall deklarationen vidare innehålla uppgift om bl. a. givarens förmögenhet.

I en den 12 februari 1954 dagtecknad promemoria har *advokaten A. Hemming-Sjöberg* gjort framställning i fråga om viss ändring av bestämmelserna om skatt för gåva såsom för kvarlåtenskap.

I promemorian har framhållits att av kvarlåtenskapsskatteförordningens bestämmelser följde att givaren vore skyldig erlægga »skatt såsom för kvarlåtenskap» jämväl i sådana fall då givarens egendom icke kunde bli föremål för kvarlåtenskapsskatt vid givarens frånfälle. Om sålunda givaren vore utländsk medborgare och bosatt i utlandet, mottagaren vore bosatt i Sverige och gåvan utgjordes av i utlandet befintlig egendom, skulle likväl givaren avgiva deklaration och erlægga kvarlåtenskapsskatt. Ehuru inkonsekvensen i denna bestämmelse tidigare uppmärksammats har densamma likväl fått kvarstå, tydligen därför att man ansett dess praktiska konsekvenser obetydliga. Väl vore det uppenbart, att bestämmelserna saknade all praktisk betydelse ur skattesynpunkt, då man icke kunde förvänta att några utländska medborgare, som icke hade egendom här i landet, skulle erlægga dylik skatt. Men bestämmelserna hade olyckliga konsekvenser i annat avseende i det att de komme att avhålla många utländska medborgare från att ekonomiskt hjälpa släktingar och vänner i Sverige. Svenska staten hade heller intet att vinna av bestämmelserna, då man å svensk sida saknade alla möjligheter att utkräva en dylik skatt eller att förmå en givare att lämna deklaration, vilket medförde att vederbörande beskattningsmyndighet saknade möjlighet att uträkna skattebeloppet.

Överståthållarämbetet har efter remiss avgivit utlåtande i anledning av förenämnda promemoria. Överståthållarämbetet har härvid uttalat att även inom ämbetet hade vid tillämpningen av förordningen om kvarlåtenskapsskatt fall, som i promemorian omförmäldes, kommit under bedömande. Någon kvarlåtenskapsskatt hade därvid icke uttagits. Överståthållarämbetet instämde helt i den i promemorian uttalade meningen om ifrågavarande bestämmelsers konsekvenser och tillstyrkte en ändring av kvarlåtenskapsskatteförordningen i enlighet med vad som föreslagits i promemorian.

I detta sammanhang har överståthållarämbetet fäst uppmärksamheten på att i vissa fall kvarlåtenskapsskatt icke utgår för gåva, som här i riket bosatt person lämnar till i utlandet bosatt utländsk medborgare, ehuru kvarlåtenskapsskatt skulle ha utgått om egendomen i stället funnits kvar vid gåvogivarens död. Jämväl denna fråga borde enligt ämbetets mening utredas.

Departementschefen. Skattskyldighetens omfattning enligt förordningen om kvarlåtenskapsskatt regleras genom hänvisning till bestämmelserna i arvsskatteförordningen om skyldighet att erlægga arvsskatt och gåvoskatt. Beträffande egendom som efterlämnats av utlänning, som vid sin död icke varit här i riket bosatt, utgår arvsskatt och därmed kvarlåtenskapsskatt allenast om egendomen utgjorts av här i riket nedlagd förmögenhetstillgång (t. ex. fast egendom, svenska aktier eller andra slag av egendom, som angives i 4 § 1 mom. 2) arvsskatteförordningen). Beträffande den kvarlåtenskapsskatt, som skall uttagas vid gåva, föreligger ingen motsvarande be-

gränsning i skattskyldigheten. Anknytningen till den vanliga gåvobeskattningen och den därav föranledda utformningen av bestämmelserna om skattskyldighet i förordningen om kvarlåtenskapsskatt medför nämligen att gåva, som lämnats av en utlänning till en här bosatt person, kan föranleda skattskyldighet för givaren även om gåvan utgöres av annan egendom än sådan som kan sägas vara här i riket nedlagd.

Skyldigheten att erlagga kvarlåtenskapsskatt vid gåva har motiverats med att en sådan beskattning vore ett nödvändigt komplement till skyldigheten att utgöra kvarlåtenskapsskatt vid dödsfall. Syftet med denna särskilda gåvobeskattning är sålunda att man härigenom vill förhindra att skattskyldig genom gåvotransaktioner under livstiden nedbringa kvarlåtenskapen. Ur denna synpunkt kan det icke anses påkallat att uttaga kvarlåtenskapsskatt för gåva av en utländsk gåvogivare, som icke är underkastad den svenska arvsbeskattningen. Det synes emellertid kunna ifrågasättas huruvida icke en i utlandet bosatt gåvogivare — under förutsättning givetvis att han icke är svensk medborgare — borde generellt befrias från skyldighet att utgöra kvarlåtenskapsskatt för gåva, alltså även om gåvan skulle utgöras av sådan egendom, som anges i 4 § 1 mom. 2), eller utlänningen eljest är ägare av dylik egendom här i landet. Då dödsboet efter sådan utlänning icke är skyldigt utgöra kvarlåtenskapsskatt för den avlidnes samlade förmögenhet och då med hänsyn härtill något egentligt behov av att för dessa fall bibehålla den särskilda gåvobeskattningen som komplement till skyldigheten att erlagga kvarlåtenskapsskatt vid dödsfall knappast kan anses föreligga, anser jag mig kunna tillstyrka att generell befrielse från skyldighet att utgöra kvarlåtenskapsskatt för gåva medgives dylik utlänning. Författningstekniskt bör ändringen genomföras genom ett tillägg till 1 § andra stycket förordningen om kvarlåtenskapsskatt av innehåll, att skatt såsom för kvarlåtenskap icke skall erläggas för gåva av här i riket icke bosatt utlänning.

Den av överståthållarämbetet väckta frågan om viss utvidgning av skattskyldigheten vid gåvor till i utlandet bosatta personer, är jag icke beredd att i nu förevarande sammanhang upptaga till prövning.

I enlighet med vad i det föregående anförts har inom finansdepartementet upprättats förslag till *förordning om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 26 juli 1947 (nr 581) om kvarlåtenskapsskatt*.

Föredragande departementschefen hemställer, att nämnda författningsförslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Barbro Åslund.